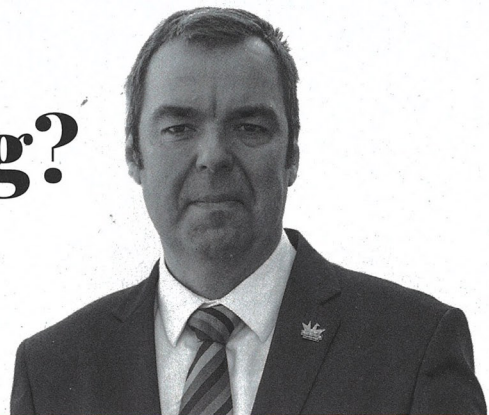

Színház az egész világ?

L. SIMON LÁSZLÓ | ÍRÓ, ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

A tiltakozókat nem zavarta, hogy a Nemzeti Kulturális Tanácsról és számos kulturális kérdés szabályozásáról szóló törvény elfogadása nem sértette az alkotói szabadságot. A hisztérikusan reagálók egészen másról beszéltek, mint ami a jogalkotási folyamat igazi téjeje volt. Vajon miért nem akarnak arról szót ejteni, hogy az önkormányzati fenntartású színházakat gyakran jóval több forrással támogatja az állam, mint maguk a tulajdonos fenntartók? Olyan esetről is tudni, amikor a gazda önkormányzat a fenntartói támogatását visszavette épületbérleti díj címén, ugyanakkor az állammal szembeni elszámolásában és a nyilvánosságban bőkezű mecénásként állította be magát.

Az új szabályozás körüli vita, a megjelent cikkek, a színházi szakemberek és agitátorok által készített videóüzenetek, a tüntetések szónoklatai rámutattak egy másik problémára is: úgy tűnik, mintha a magyar kultúra legfontosabb, sőt politikai és szakmai szempontból szinte kizárólagosan érdekes és értékes területe a színházak világa lenne. Két éve folyamatosan az előadó-művészeti szervezeteknek a társasági adó terhére megvalósuló támogatási rendszeréről, az abban rejlő szabálytalanságokról, korrupciós ügyekről, a független színházak dotálásáról vitatkozunk – mintha nem lenne más, ami az identitásunk szempontjából számítana. Valóban így van ez? Nincs más a színházak világán kívül, ami fontos lenne?

Beszélhetnénk például arról, hogy a megyei hatókörű múzeumok még a színházakénál is nagyobb támogatási problémákkal küzdenek. Vannak ugyanis olyan intézmények – kormánypárti és ellenzéki vezetésű megyeszékhelyeken egyaránt –, amelyeket a fenntartó tulajdonos önkormányzatok egyetlen forinttal sem finanszíroznak, azaz csupán az állami támogatásból és a saját bevételeikből, valamint állami és uniós pályázati forrásokból gazdálkodnak. Ez már csak azért is méltatlan, mert az egykor megyei önkormányzati fenntartásban működtetett nagy múzeumokat ingyen kapták meg a városok az Orbán-kormánytól. A változás óta van a szakminiszternek egyetértési joga az intézményvezetői kinevezéseknél – és nemcsak azon intézmények esetében, amelyeknél az állami támogatás magasabb

a fenntartóinál, hanem valamennyinél. Arra pedig nagyon sok példa van, hogy egy település kizárólag az állami normatívát használja fel a közművelődési vagy a könyvtári feladatellátás finanszírozására, pedig ezek az alaptörvényből következő kötelező feladatok, szemben a színházak működtetésével. Jogos tehát az állam részéről az elvárás: az önkormányzatok legalább annyit fordítsanak a kulturális intézményeikre, mint amennyi támogatást az államtól kapnak.

Sokan úgy vélik, a nyilvánosságban túltreprezentált a színházi lobb, pedig ez csak a kultúra egy szelete. Én ezt árnyaltabban látom, hiszen érthető, ha szeretett, gyakran látott művészeink szavára odafigyelnek a nézők. Ugyanakkor a hangadó színészekről, rendezőktől, színházi szakemberektől is joggal várjuk el, legyenek szolidárisak

**„Hangadó színészekről,
rendezőktől, színházi
szakemberektől is joggal
várjuk el, legyenek
szolidárisak rendkívül
gazdag és változatos
kulturális életünk más
szereplőivel”**

rendkívül gazdag és változatos kulturális életünk más szereplőivel: a múzeumok, a könyvtárak, a levéltárak, a művelődési házak, a koncerttermek, a könyvkiadók, a produkciós irodák, a fesztiválszervező társaságok kiváló szakembereivel, írókkal, képző- és iparművészekkel, zenészekkel, kulturális újságírókkal. Amatőrökkel és profikkal.

A kiváló színésznő, Ónodi Eszter a minap azt állította, „a kultúra nem a politikusoké, a kultúra a miénk”. Mit is jelent ez?

A kultúra a színészeké? A színházi szakembereké? A közönségé?

A balliberális szavazóké? Mindenkié, aki nem politikus? Mintha a politikus nem lehetne egyben olvasó, néző, nem lehetne maga is a művészetet élvező és értő befogadó! Mintha nem írhatna könyveket (Bozóki András, Görgey Gábor volt miniszterek vagy Szócs Géza egykori államtitkár), nem igazgathatna színházat vagy cirkuszt (Fekete Péter államtitkár), nem vezényelhetne kórust (Hoppál Péter), nem játszhatna kiválóan zongorán (Próhle Gergely), nem léphetne fel színházban (Gulács Dienes vagy Petneházy Attila egykori fideszes, Darvas Iván SZDSZ-es országgyűlési képviselő), nem rendezhetne filmet (Kósa Ferenc egykori szocialista képviselő), hogy további példákat ne is említsek.

A kultúra mindannyiunk közös kincse, alkotmányos jogunk a kulturális javainkhoz való hozzáférés. Ne hagyjuk, hogy bárkit megfosszanak ettől a csodától! |m|